

Posudek vedoucího bakalářské práce:

"Objektifikace zvířat v živočišné výrobě" (Linda Zachystalová)

Vypracovala Tereza Vandrovcová

Předložená bakalářská práce si klade za cíl odhalit mechanismy, které podporují objektifikaci hospodářských zvířat a jejich konstrukci jako živočišných produktů. Autorka neprovedla vlastní kvalitativní výzkum, nicméně tato bakalářská práce, která čítá 45 stran, poskytuje dobrý teoretický základ pro jeho pozdější realizaci (např. při psaní práce diplomové).

Nejprve velmi stručně představuje relativně nový obor Human-Animal Studies, čímž svou práci zasazuje do jeho kontextu, a vysvětluje základní pojmy "antropocentrismus" a "mimolidské zvíře", přičemž upozorňuje, že ze stylistických důvodů bude používat jen termín "zvíře". Oceňuji sebezařazení autorky do užšího směru Critical Animal Studies, čímž dává najevo svůj kritický postoj k danému tématu, a upozorňuje tak čtenáře, že není zcela hodnotově neutrální.

Ve 3. kapitole se autorka snaží obsáhnout téma postavení zvířat ve světě člověka, což považuji za poněkud přehnaně ambiciózní plán. Jen toto téma samotné by totiž vydalo na samostatnou bakalářskou práci. I přes některé faktické nedostatky či nepřesnosti (např. tvrzení, že středověké koncepce čerpaly z platónských a aristotelských motivů nebo že se toto období vyznačovalo zájmem o lidský rozum, str. 14) může být tato kapitola čtivým stručným úvodem do historie mezidruhového soužití.

Protože je tématem bakalářské práce objektifikace hospodářských zvířat, věnuje se autorka ve čtvrté kapitole stručnému úvodu do historie konzumace masa a snaží se v ní vyvrátit mnohdy zkrleslé představy, které dnes slouží k legitimizaci neomezeného požívání zvířat v dnešní době (např. představu, že většinu potravy lovců a sběračů tvořilo maso). Podobně jako kapitola třetí má i tato kapitola svůj nedostatek v širokém záběru, který by jistě vystačil na celou publikaci.

V páté kapitole se již autorka dostává k jádru své práce a zaměřuje se na problematiku současného intenzivního zemědělství. Popisuje a zároveň kriticky hodnotí mechanizaci živočišné výroby, která je vedena finančními zájmy a která nedostatečně zohledňuje welfare chovaných zvířat. Oceňuji reflexi aktuálních tendencí ve Spojených státech k uzavírání problematických praktik před zraky veřejnosti, ale i skrývání původu masa skrze lákavé obaly se spokojenými zvířaty, což se ve stejné míře týká i České republiky. Autorka popisuje různé mechanismy, sloužící k zakrývání reality, která je mnohým lidem nepříjemná (např. nazývání masa vepřovým místo prasečím).

V další části popisuje socializační a kulturní mechanismy, které vedou člověka ke snadné akceptaci zažitého modelu. Týkají se zejména výchovy dětí, před kterými je často zakrýván pravý původ masa různými idylickými obrazy a které od rodičů, učitelů i lékařů přejímají ideu, že je konzumace masa zdravá a nezbytně nutná ke zdravému vývoji.

Další podkapitola 5.4 je věnována druhému konci řetězce maso-spotřebitel, kterým jsou zaměstnanci jatek a živočišného průmyslu obecně. Popisuje zejména špatné pracovní podmínky těchto lidí a mnohé psychické poruchy, které z této náročné práce vyplývají. Autorka v závěru upozorňuje, že se tyto vlivy negativně podepisují i na zacházení těchto pracovníků se svěřenými zvířaty.

Poslední podkapitola je věnována mechanismům, které umožňují potlačení emocí a morálních zábran, které umožňují některým lidem zabíjet zvířata bez pocitu viny. Hlavními uváděnými mechanismy jsou autorita, rutinizace, dehumanizace obětí a zprostředkování jednání, přičemž autorka svá tvrzení podporuje citací skutečných zákonů České republiky.

Shrnutí:

Až na některé faktické nedostatky považuji tuto bakalářskou práci za pečlivě zpracovanou a odpovídající požadavkům, kladeným na studentské práce tohoto typu. Oceňuji odvahu autorky zhostit se tohoto tématu, neboť je v našich podmínkách poněkud kontroverzní. Autorka během psaní práce projevovala velký zájem o dané téma a chodila jej pravidelně konzultovat.

Navrhuji hodnocení mezi výborně a velmi dobře.

18. 9. 2013

Tereza Vandrovcová